$$y_i = \bar{y} + b_2(x_{2i} - \bar{x}_2) + b_3(x_{3i} - \bar{x}_3) + b_5(x_{5i} - \bar{x}_5) + e_i .$$

Члени $b_k(x_k - \bar{x}_k)$ називаються "компонентними ефектами". Сума $\bar{y}$ і відповідного компонентного ефекту є рівняння теоретичної залежності результативної ознаки у від однієї змінної x_k при середніх значеннях решти пояснюючих змінних. Зафіксуємо у тотожностях всі змінні (крім однієї) на середніх значеннях і одержимо скореговані дані у вигляді суми загального середнього $\bar{y}$, відповідного компонентного ефекту $b_k(x_k - \bar{x}_k)$ і нев'язки:

$$Y_2 = Y_p(x_2) + e = \bar{y} + b_2(x_2 - \bar{x}_2) + e;$$
$$Y_3 = Y_p(x_3) + e = \bar{y} + b_3(x_3 - \bar{x}_3) + e;$$
$$Y_5 = Y_p(x_5) + e = \bar{y} + b_5(x_5 - \bar{x}_5) + e.$$

Оскільки регресійний аналіз не завершується лише оцінкою параметрів моделі, слід ще виявляти всі найбільш впливові спостереження і оцінювати їх негативний внесок. Сучасна математична теорія пропонує методи виявлення таких "важелів" і оцінки їх припустимості у даних. Ці методи засновані на попередньому *QR*-розкладі матриці даних. Додатковий великий обсяг обчислювальної роботи на разі при наявності сучасних комп'ютерів вже не є перепоною.

Отже, застосування *QR*-розкладу матриць має переваги перед стандартною процедурою метода найменших квадратів при наявності мультиколінеарності даних і є самою надійною обчислювальною процедурою.

Література: 1. Егоршин А. А. Корреляционно-регрессионный анализ: Учебн. пособ. для студ. экон. спец. вузов / А. А. Егоршин, Л. М. Малярец. – Харьков: Основа, 1998. – 208 с. 2. Павловський Збігнев. Введение в математическую статистику. – М.: Статистика, 1967. – 346 с.

Стаття надійшла до редакції 20.02.2009 р.

УДК 330.341.1

Москаленко О. М.

ПОТРЕБИ, ІНТЕРЕСИ ТА ПРОБЛЕМИ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ В ПОСТТРАНСФОРМАЦІЙНІЙ ЕКОНОМІЦІ УКРАЇНИ

In the article the needs and interests of Ukraine's innovative development in the aspect of institutional innovative modeling and institutional matrix structure of "new" and "old" institutes are observed. The analysis of problems of innovative development of Ukraine is made. Partly identification of problems mentioned above is made through estimate of institutional restrictions of innovative development of social-economical, economic-law, social-psychological, mental and cultural characters. The estimate of inefficient disfunctional widening of institutes of innovative initiative with narrowing of monetary diapason is given.

Основними завданнями економічної політики України в аспекті інноваційного конструювання національної економіки має стати аналіз особливостей інституційних змін, дослідження передаточного механізму макроекономічної політики в наявній інституційній структурі економіки та взаємозв'язку діючих інститутів і заходів державної економічної політики. У кінці XX і на початку XXI ст. Україна знаходиться у посттрансформаційному стані у нових історичних, геополітичних, науково-технічних, ментальних, національно-культурних умовах. Ситуація носить більш високий рівень складності. Поняття "посттрансформаційний" для аналізу обрано не випадково. Зазначену категорію ввів у науковий обіг український вчений Ю. К. Зайцев [1]. Під посттрансформаційною економікою дослідник розуміє стан економічної системи у наступному етапі її розвитку, що слідує за трансформаційним. Логіка даного питання така. Трансформаційний етап для України характеризувався переходом від адміністративно-командної до ринкової системи. На сьогодні, через трансплантацію інститутів із Заходу, незважаючи на "атрофію" і "переродження" цих інститутів в Україні у специфічних національних умовах, формально інституціональна структура за зразком розвинених країн побудована. Політичні, економічні і соціальні інститути створені, однак питання рівня ефективності їх функціонування залишається дискусійним.

Переключення України на шлях посттрансформаційного розвитку є етапом, на якому можна сформувати інноваційну економіку, базою якої є інституційна структура. Під інституційною структурою російський вчений-інституціоналіст О. С. Сухарєв розуміє інституційну матрицю, яка є сукупністю формальних (створених штучно) і неформальних (культура, мораль) інститутів економіки та суспільства. Використання категорії "інституційна матриця" спонукає до розуміння її як чітко організованої і впорядкованої структури з об'єктивними і суб'єктивними залежностями та зв'язками. Так звані "інституційні пастки" О. С. Сухарєв називає дисфункцією інститутів, тобто втратою основних функцій інститутів, їх неефективністю. Для української економіки сукупність подібних пасток створює новий тип кризи ринкового господарства – макродисфункцію [2, с. 11]. Феномен макродисфункції полягає у тому, що у результаті достатньо тривалих зусиль організація економіки України не дозволяє цій економіці зростати ефективно. Фіксація досягнень первинного економічного зростання нівелюється під вагою тієї інституційної структури, яка не може довго забезпечити зростання економіки, оскільки вона має власні внутрішні межі, що обумовлені функціонуванням інститутів [2, с. 12]. Багатоаспектність питань інноваційного конструювання економіки України вказує на доцільність її розгляду саме з інституційних позицій з урахуванням інституційних обмежень.

Тому цілями статті є визначення основних проблем, інтересів та потреб інноваційного розвитку на основі інституційного аналізу та обґрунтування напрямів вдосконалення законодавчого забезпечення становлення інноваційної економіки в Україні. Позиціонування в ряду цілей дослідження власне "проблем" є невипадковим, а слідує з логіки визначення потреб та інтересів через розв'язок проблем соціально-економічного розвитку України.

Вчені В. М. Геєць та В. П. Семиноженко ставлять питання визначення інноваційного розвитку національної економіки та економіки знань як стратегічні виклики XXI ст. щодо збереження міжнародної конкурентоспроможності України. Теоретичні інституційні основи інноваційного розвитку на високому рівні розвинуті і обґрунтовані в працях російських вчених О. С. Сухарєва, А. Н. Олійника. Способи формування постіндустріального суспільства й економічної моделі інноваційного типу є фундаментом праць вченого Ю. К. Зайцева та В. С. Савчука.

За визначення А. Н. Олійника "інститут – сукупність формальних, зафіксованих у праві, і неформальних, зафіксованих у звичайному праві, меж, що структурують взаємовідносини індивідів в економічному, політичному і соціальному середовищах" [5, с.188]. Усі інноваційні інститути і механізми інноваційної політики, що ідентифікують ступінь інноваційності чи можливість інноваційного моделювання економічної системи

© Москаленко О. М., 2009

країни, закладені в інституційній матриці, яка може бути описана таким чином (рисунок).

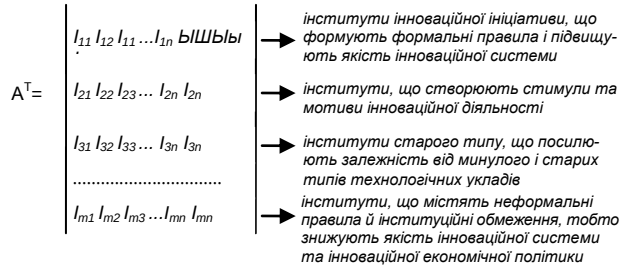

Рис. **Інституційна матриця посттрансформаційної економіки України на шляху інноваційного моделювання**

Об'єктивне стосовно мети інноваційного розвитку приховано в інституційній генетиці [2, с. 25]. Закладені знання, навички, досвід, моделі поведінки, закріплені в інституційній матриці, такі, що успадковуються, є обмеженнями, які визначають можливості і різновиди організаційних структур, а отже й їх ефективність. Певні цілі не можуть бути досягнуті при більш низькій ефективності, для їх досягнення необхідний більш високий коефіцієнт корисної дії всієї інституційної структури. Це об'єктивний бік постановки мети. А, отже, інституційна матриця посттрансформаційної економіки України АТ становить сукупність інститутів I_{mn}, які є основою її розвитку. Характеризуючи інституційну структуру вітчизняної економіки можна зазначити, що інститути інноваційної ініціативи є слабкорозвинутими. Однією з причин цього є неефективна трансплантація інститутів Заходу, їх незрілість та атрофія в національних специфічних умовах.

Як же співвідносяться зазначені соціально-економічні чинники з інституційною матрицею посттрансформаційної економіки України (див. рисунок)? Регулятивна система, що виражається через інноваційну економічну політику, є інститутом інноваційної ініціативи. Також державна влада в економіці, якщо ступінь її ефективної функціональності відповідає нормативам корисної дії економічної системи інноваційного типу. Одночасно, в Україні економічна політика є виразом неефективної державної влади в економіці, оскільки в ряді інститутів влади закладені стимули до неефективної діяльності, що виражається у лобіюванні потреб груп особливих інтересів, формальній відповідальності перед суспільством. На жаль, немає показника, який міг би виміряти ступінь дисфункціональності інститутів влади. Безпосередньо, макроекономічну дисфункцію можна прослідкувати за економічними показниками (ВВП на особу, рівень безробіття, рівень інфляції, мінімальна заробітна плата і мінімальна пенсія порівняно з вартістю "споживчого кошика" тощо). Навіть не наводячи статистики можна відмітити значну макроекономічну дисфункцію в країні, що є виразом дисфункції інститутів влади.

Мотиваційна система, що реалізується через соціально-економічні чинники, такі, як зрілість громадянського суспільства і сформованість соціального капіталу, соціальна відповідальність бізнесу (власне соціальна, гуманітарна та екологічна), співпраця держави та бізнесу, ефективність соціально-трудових відносин в межах соціального партнерства тощо для ефективної інституційної структури формує сукупність інститутів, що створюють стимули та мотиви інноваційної діяльності. В Україні зазначені соціально-економічні чинники мотиваційної системи є незрілими та формальними, що підсилює макроекономічну дисфункціональність інституційної структури.

Аналіз фінансування науково-технічної сфери демонструє хід трансформаційних процесів, які характеризуються нерівномірністю. Обсяг фінансування наукових досліджень і розробок у 2006 р. становив 5 164,4 млн грн або 0,96% ВВП (у 1990 р. цей показник становив 3,04%). Протягом 1992 – 2006 рр. питома вага фінансування академічного сектору науки скорочувалась. У 1995 – 2003 рр. загальний обсяг фінансування наукових досліджень і розробок зменшився з 25,3 до 19,8%, що негативно позначилося на результативності цього сектору науки в країні. Проте у 2006 р. ця частка складала вже 30%, що вище рівня 1999 року. Постійно скорочувалося фінансування сектору ВНЗ – з 8,2 до 4,7% у 2003 р., однак у 2005 – 2006 рр. відбулося розширення фінансування цього інституту [4, с. 96].

На сьогодні 90% виробленої продукції не має науково-технологічного забезпечення. У загальному обсязі реалізованої продукції промисловості тільки 6,5% мають ознаки інноваційної, у той час як в Євросоюзі цей показник перевищує 60%. Приріст ВВП за рахунок упровадження нових технологій в Україні становить 0,5 – 0,7%, тоді як у розвинутих країнах світу – від 60 до 90% [5, с. 14].

На погляд автора, неформальні обмеження, які знижують якість конструювання інноваційної економіки в Україні і є елементами "старих" інститутів, що посилюють залежність від минулого і старих типів технологічних укладів, можна звести до такого:

обмеження науково-технічного характеру (спрямованість державної політики на закріплення моделі економіки, яка ґрунтується переважно на низько технологічних устроях. Така економічна модель за своїми базовими властивостями не потребує інновацій, не передбачає інвестицій у людський капітал, не формує внутрішнього платоспроможного попиту на інновації, не створює належних стимулів до інноваційної діяльності);

обмеження соціально-економіко-правового характеру (в інституційну матрицю закладені стимули кримінальної поведінки, тіньової діяльності, в умовах яких організація буде вкладати кошти в ті об'єкти і моделі поведінки, що дозволяють їй отримати прибуток у корумпованій економіці; з точки зору законодавства – це наявність правових прогалин у регламентуючих інноваційну діяльність законах, формальність законів, що виражається через їх призупинення за відсутності монетарного забезпечення);

обмеження політико-правового характеру (економічне життя та політична діяльність країни підпорядковані "групам особливих інтересів" (впливові фінансово-промислові групи), які переважно зацікавлені у збереженні індустріально-аграрної моделі економіки України, враховуючи налагоджений бізнес 3-4 типів технологічних устроїв; небажання приймати закони і чинити легітимні дії на досягнення стратегічної мети інноваційного конструювання; виконавча влада в умовах обмежених бюджетних коштів спроможна вирішувати лише поточні оперативні цілі, стратегічне економічне планування залишається декларативним та популістським);

обмеження соціокультурного, психологічного, ментального характеру (в країні не сформований інноваційний потенціал та інноваційна культура, що породжено тяжінням ≈0,5 частки інститутів суспільства до переважно низько технологічних устроїв життя як наслідок недостатнього фінансово-інституційного забезпечення, що проявляється у несприйнятті інновацій, небажані займатися інноваціями, впроваджувати їх; за цих умов країна здатна лише насичуватися імітаційними інноваціями, тобто імпортувати інновації із Заходу);

обмеження соціально-економічного характеру (в країні не сформовано громадянське суспільство, а отже діалог держави і суспільства не налагоджений; механізм державно-приватного партнерства не відпрацьований, оскільки не підкріплюється соціальним забезпеченням; механізм соціального партнерства знаходиться у зародковому стані, однак функціональне направлення громадянського суспільства власне в інноваційній економіці реалізується через інститути державно-приватного і соціального партнерства; інститут соціальної конкуренції як вираз економічної свободи знаходиться в зародковому стані, що пов'язано з слабкою мотиваційною системою ("модель дешевої робочої сили"); низький технологічний устрій економіки не стимулює зростання попиту на наукові знання та досвід у сфері високих технологій, і, як наслідок, відбувається продукування "стагнаційних" інвестицій у людський капітал, які, безперечно, є недостатніми і неспроможні підтримувати зростання якості людського й інтелектуального потенціалів України; соціальна відповідальність бізнесу є

низькою, що проявляється в негативному впливі на навколишнє середовище, низький рівень оплати праці).

Отже, автором ідентифіковано проблеми інноваційного розвитку в посттрансформаційній економіці України через призму аналізу дисфункції окремих інститутів та макроекономічної дисфункції інституційної матриці. Безумовно, потребами інноваційного розвитку України є:

пошук шляхів подолання дисфункції інститутів інноваційної ініціативи та макроекономічної дисфункції економіки;

виділення пріоритетів інноваційного розвитку економіки України;

збереження і підвищення міжнародної конкурентоспроможності економіки України в умовах глобального інноваційного виклику;

мінімізація негативних наслідків екзогенних фінансових криз через акумуляцію внутрішніх резервів політичного та соціально-економічного характеру (довіра до влади й підвищення її відповідальності, мінімізація інфляційних очікувань, законодавчі ініціативи в антикризовому програмуванні);

формування інноваційного суспільства, інноваційної культури.

Потреби інноваційного розвитку є більш широким поняттям, в межах потреб лежить визначення оперативних і стратегічних пріоритетів як чітко направлених дій законодавчої та виконавчої влади з метою подолання макродисфункції.

Проте на сьогодні в Україні питання створення інноваційного суспільства знаходить свій розвиток у більш вузькому, на думку автора, розумінні, а саме "інформаційному суспільстві". У п. 2 III Розділу Закону "Про основні засади створення інформаційного суспільства в Україні на 2007 – 2015 роки" [6] зазначається необхідність створення Інформаційного кодексу України, у якому міститимуться розділи, зокрема про засади електронної торгівлі, правову охорону прав на зміст комп'ютерних програм, удосконалення захисту прав інтелектуальної власності тощо. Раціональнішою пропозицією було б створення Інноваційного кодексу України, який містив би розділи щодо реалізації основних засад та принципів побудови інноваційної економіки та інноваційного суспільства, у тому числі статус інформаційного вектора залишився б на високому рівні з урахуванням всіх вимог, пропозицій і принципів, що містяться у вищезазначеному законі. Юридичний аспект включення інформаційного вектора в проект Інноваційного кодексу України є правомірним, а економічний аспект з позицій інституціоналізму полягає у мінімізації транзакційних витрат і зменшення часового лагу на прийняття двох кодексів.

Щодо практичних реалій, то законотворці в особі Державного агентства з інвестицій та інновацій наразі готують проект Інноваційного кодексу України. Звідси слідує логічний висновок про можливість прийняття двох нових кодексів – Інформаційного кодексу України та Інноваційного кодексу України. Однак, на думку автора, при розробці проектів цих кодексів виникне дублювання деяких розділів, а саме питання інтелектуальної власності, авторські та суміжні права тощо. Відповідне законодавче забезпечення, призведе до зниження дисфункції інноваційних інститутів (органів влади, що управляють чи ініціюють інноваційний процес) і мікродисфункції підприємств, що займаються інноваційною діяльністю, посилить функціональність мотиваційної системи.

Основним інструментом, що може вплинути на подолання макродисфункції є фінансова політика. Інституційна матриця є відображенням економічної системи країни. Для її функціонування в інноваційному векторі в межах монетарного діапазону має місце ефективна грошово-кредитна політика та стимулююча фіскальна політика. Використання інституційного підходу до грошово-кредитної політики є дієвим з точки зору монетарного забезпечення функціонування інститутів. Відмітимо, що дисфункція інститутів переважно породжується недостатнім монетарним забезпеченням. І якщо створюється "новий" інститут інноваційної ініціативи, що незабезпечений нормативним монетарним діапазоном, то він несе в собі внутрішню дисфункцію вже на етапі свого зародження. Тому суспільство не виграє від того, чи створюється цей інститут чи ні.

Монетариське кількісне рівняння обміну й поняття нейтральності грошей передбачає, що одноразова зміна кількості грошей в обігу не здійснить вплине на рівень реального виробництва на довгострокових інтервалах часу [3, с. 308]. Якщо ж розглядати гроші через інший концептуально-теоретичний базис, а саме цілісний підхід до управління і "теорію економічної дисфункціональності", то проблема нейтральності грошей, і особливо супернейтральності з позицій монетаристів (представників теорії раціональних і адаптивних очікувань) втрачає свою актуальність. "Гроші не можуть бути нейтральними по суті" [2, с. 309]. З точки зору управління, гроші – це інструмент організації взаємозв'язків у економіці. При чому гроші обслуговують конкретні соціальні інститути. При скороченні монетарного діапазону, в межах якого функціонують інститути інноваційної ініціативи, основний ряд функцій буде втрачений. Таким чином, інститути та їх елементи можуть виявитися неефективними. Тобто, монетаристи не розглядають цей бік функції грошей та грошово-кредитної політики, хоча й піднімають питання щодо оптимальної кількості грошей в обігу. Тому й приріст грошової маси у монетаристів звичайно викликає інфляцію, а оптимальний обсяг грошової маси оцінюється монетаристами через прив'язку до приросту ВВП. Однак, що виникає в ситуації уповільнення темпів зростання ВВП або його скорочення? Ця ситуація наразі стосується й економіки України. А отже, відбувається скорочення реальних грошей в економіці, що означає неефективне інституційне розширення через скорочення монетарного діапазону. Під інституційним розширенням слід розуміти створення "нових" інститутів чи реформування "старих". Так, за останні десять років в Україні створено такі органи, як Національна рада з інноваційного розвитку, Державне агентство з інвестицій та інновацій, Українська інноваційна компанія. На погляд автора, суттєвих змін в інноваційному розвитку не настало, хоча інститути створені. Отже, однією з причин їх дисфункції є звужений монетарний діапазон.

Рекомендації щодо вдосконалення монетарної і фіскальної політики в Україні зводяться до неприпустимості використання рестриктивної монетарної політики і експансіоністської фіскальної політики на етапі переходу країни до інноваційного економічного розвитку з метою забезпечення нормативного монетарного діапазону. Під "нормативним монетарним діапазоном" автор розуміє нормальний середній обсяг монетарного забезпечення інституту у даному суспільстві, що породжує функціональну віддачу інституту й не допускає дисфункцію інституту й створює стимули і мотиви до інноваційної діяльності.

В економіках посттрансформаційного типу, які намагаються побудувати інноваційну економіку, обмеження фінансових ресурсів є основною причиною макродисфункції. Нестабільність монетарного діапазону, а саме фінансового забезпечення інститутів інноваційної ініціативи, а частіше його звуження є постійним явищем. Звідси має місце деструктивна модель інституційного розширення, яка є основною проблемою інституційно-інноваційного конструювання економіки. Отже, модель дисфункціонального інституційного розширення – це та модель, "на якій працює" Україна; модель, яка породжує виникнення небажаних девіантних форм поведінки економічних агентів, що стосується різних інститутів. В інституті економіки – це пристосування до негативних умов ведення бізнесу через ухилення від податків, створення різноманітних схем відмивання грошей, перетікання капіталу у швидкоокупні бізнес-проекти. Іншими словами, небажання вести інноваційний, венчурний бізнес. В інституті освіти – зниження якості освіти, зменшення кількості кваліфікованих кадрів технічних та інженерних спеціальностей тощо. В інституті приватної власності [2, с. 407] з позицій інституціоналізму дисфункція полягає у тому, що розмиваються цілі володіння великою власністю і сфера прикладання цього інституту, погіршується управління, втрачаються або підмінюються іншими окремі функції, надто великі екологічні витрати експлуатації економічної системи тощо.

Одним із найважливіших інститутів, що лежить в основі інноваційної економіки, є інститут освіти і науки. Дисфункціональність цього інституту пояснюється неефективним інституційним розширенням із нестабільною підтримкою монетарного діапазону. Так, основними джерелами фінансування науки є державний бюджет, кошти вітчизняних та іноземних замовників. Частка коштів державного бюджету, що спрямовується на науку, в сукупному ВВП становила 0,41% у 2005 році, порівняно з 0,40% у 2003 р. та 0,27% у 2002 році. Необхідним є доведення цього показника до 2,5-3% від ВВП. Тоді це буде "нормативний монетарний діапазон", характерний для даного суспільства. Це норматив, що використовується в розвинених країнах. Навіть виконання цього нормативу в Україні у порівнянні хоча б із країною ЄС-10 як показник "відсотків від ВВП на науку" є недостатнім, враховуючи розмір вітчизняного ВВП, який принаймні в 10 разів менший, ніж у сусідній Польщі. Тоді, щоб відповідати "нормативному монетарного діапазону", прийнятому у польському суспільстві, вітчизні потрібно збільшити фінансування науки до 25-30% від ВВП, однак це неможливо на сьогодні.

Для реалізації положень взаємозв'язку "наука – освіта – бізнес", а саме створення інноваційних і підприємницьких університетів [7, с. 5], які забезпечуватимуть підготовку кадрів для інноваційної економіки, необхідним є прийняття відповідного законодавчого забезпечення. Одним із законів у цьому пакеті нормативно-правових актів має бути прийнятий Закон України "Про співпрацю науки, освіти і бізнесу", який би регламентував характер і напрямки взаємодії трьох інститутів, а саме науки в особі науково-дослідних інститутів всіх секторів, освітніх університетів та бізнесу, як державного, так і приватного.

Таким чином, використання інституційно-інноваційного моделювання у руслі ефективного монетарного забезпечення функціонування інститутів є невід'ємною складовою формування інноваційної економіки в Україні.

Основні проблеми України в процесі розбудови інноваційної економіки аналізуються авторами в аспекті інституційного економічного планування. Так, проблематика функціонування інноваційних інститутів в Україні, які лежать в основі економічної системи інноваційного типу і є формальними та неформальними інститутами, здатними сформувати інституційне середовище та інноваційну інфраструктуру, зводиться до такого. В Україні спостерігається соціальне явище, яке О. С. Сухарєвим пропонується називати макродисфункцією, що зводиться до втрати цілей, сфер застосування, функціонального наповнення більшості економічних інститутів, що характеризується різким зростанням транзакційних витрат, низькою стійкістю інститутів до мутацій і високим ступенем відторгнення організаційних форм [2, с. 398]. Слабкість інноваційного розвитку України пояснюється тим, що в інституційній матриці закладені стимули до неправомірної поведінки економічних агентів, які породжують дисфункцію інноваційних інститутів, а отже і макроекономічну дисфункцію всієї економічної системи. Отже, потребами України щодо інноваційного розвитку є подолання дисфункції інститутів і макродисфункції як системної кризи й недосконалості інституційної структури. Одним з інструментів подолання макродисфункції є використання концепції насичення монетарного діапазону функціонування інститутів інноваційної ініціативи відповідно до "нормативного монетарного діапазону", що прийнятий у даному суспільстві. Безумовно, монетарне насичення інститутів можливе при ефективній фінансовій політиці, яка включає в себе недопущення рестриктивної грошово-кредитної політики та стимулюючої фіскальної політики, збалансованої інноваційно-орієнтованої бюджетної політики.

Література: 1. Зайцев Ю. К. Соціалізація економіки України та системна трансформація суспільства: методологія і практика: Монографія. – К.: КНЕУ, 2002. – 131 с. 2. Сухарев О. С. Институциональная теория и экономическая политика: к новой теории передаточного механизма в макроэкономике. Кн. I: Институциональная теория. Методологический эскиз. – М.: ЗАО "Издательств "Экономика", 2007. – 516 с. 3. Закон України "Про пріоритетні напрямки інноваційної діяльності в Україні" від 16 січня 2003 року за №433-IV // http://zakon1.rada.gov.ua cgi-bin/laws/main.cgi. 4. Федулова Л. І. Державна політика в національній інноваційній системі: стабільність зберігається // Актуальні проблеми економіки України. – 2008. – №4(82). – С. 90 – 103. 5. Коваленко Л. О. Фінансове забезпечення інноваційної моделі економічного розвитку // Інвестиції: практика та досвід. – 2008. – №7. – С. 13 – 15. 6. Закон України "Про основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007 – 2015 роки" №537-V // http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi. 7. Кочетков Г. Б. США: Новая роль университетов в экономике, основанной на знаниях // США, Канада: экономика, политика, культура. – 2007. – №9 (453). – С. 3 – 20. 8. Олейник А. Н. Институциональная экономика [Текст]: Учебн. пособ. – М.: ИНФРА-М, 2005. – 416 с. 9. Институциональная экономика: новая инситуциональная экономическая теория: Учебник / Под ред. А. А. Аузан. – М.: Б. и., 2006. – 416 с. 10. Иванова Н. И. Инновационный бизнес: основа ускоренного роста экономики Российской Федерации: Доклад // Инновации. – 2006. – №5. – http://innov.eltech.ru/Innov_W/innov.html.

Стаття надійшла до редакції 25.02.2009 р.

УДК 336.763.3:624

Холодна Ю. Є.
Нагай І. В.

ЦІЛЬОВІ ОБЛІГАЦІЇ ЯК ІНСТРУМЕНТ ФІНАНСУВАННЯ БУДІВНИЦТВА

Market review of real estate building in Ukraine is adduced and finance instruments of such building are discovered in this article. There are estimation and comparative analysis of these instrument and development perspectives.

Трансформаційні процеси, що відбуваються в економіці України сприяють зміні кон'юнктури та інфраструктури ринку країни, появі нових складових економіки. Однією з таких складових є фондовий ринок, що відображає дію ринкових законів, цілеспрямованість та доцільність ринкових рішень, впровадження нових законодавчих актів. У той же час, процеси, що протікають на ринку, сприяють акумулюванню й ефективному перерозподілу капіталу між галузями, погашенню боргів й взаємозаліків, отриманню позик. Таким чином, фондовий ринок як складова трансформаційної економіки знаходиться в постійній взаємодії з іншими її складовими … [1], зокрема з будівництвом, відображаючи процеси, що впливають на нього.

Протягом останніх п'яти років ринок нерухомості на пострадянському просторі знаходився у стані постійного зростання. В Україні ціни на житло підвищились майже у 10 разів, а ціни на офісні приміщення майже у 20 [2]. Таке тривале зростання можна пояснити впливом декількох досить значних факторів.

По-перше, збільшення статків деяких груп населення привело до збільшення попиту на житло, зокрема на житло

© Холодна Ю. Є., Нагай І. В., 2009